

Rötter i Vindeln möts 2009 i Palm Springs, Kalifornien

Jag växte upp i Vindeln med föräldrar som hade taxiföretag. Mamma och pappa kände alla i byn och dess omnejd, och alla kände dem. När jag träffade vuxna från andra byar som frågade vad jag hette i efternamn, så fick jag alltid höra: ”Jasså, du jä Nygrens jänta”.

Efter att ha lämnat Sverige och kommit till New York, Los Angeles och sedan Palm Springs – där inga svenskar bor eller ens hälsar på för att klimatet är över 45 grader halva året och allt man ser runt omkring är sand eller golfklubbar – så blir man väldigt lyhörd för svenska språket om det kommer i ens närhet. Min karriär som musiker har gett mig många intressanta upplevelser och möten med både kända och okända personer. I tio år bodde jag i Palm Springs och hade då endast stött på två svenskar under hela den tiden, tills en dag – ett möte som var helt annorlunda!

Som vanligt jobbade jag i en av de finare klubbarna och spelade saxofon, sjöng och pratade med publiken mellan låtarna. Ett äldre par satt nära mig och hörde att jag talade med en viss brytning. När det var dags för paus, vinkade den äldre mannen till mig att jag skulle komma till deras bord. Han tyckte att det lät som om jag hade svensk brytning.

”Javisst”, sa jag, ”du känner till den förstår jag.”

”Min pappa var född och uppvuxen i Sverige, men tyvärr har jag aldrig varit där”, fortsatte han.

”Var kom han ifrån”, sa jag.

”Byn är så liten och långt norrut, att du nog aldrig har hört talas om den.”

I den stunden fick jag en liten hjärtklappning och provade igen: ”Vad heter byn?”

”Vindeln.”

Då fick jag rysningar och tappade fattningen. ”VINDELN? Sa du VINDELN??? Där kommer jag också ifrån!! Min mamma och pappa bor fortfarande där.”

Han blev alldeles överväldigad och ville prata mera, men pausen var kort och det var dags att spela igen. Jag skrev ner hans e-postadress och sa att jag skulle ringa min mor nästa dag och fråga om hon visste vem hans far var, så skulle jag höra av mig till honom senare, förhoppningsvis med goda nyheter. Jag sa till och med: ”Mina föräldrar känner alla i trakten, så bli inte förvånad om de vet vem din far var.”

Nästa dag ringde jag till mamma och berättade vad som hade hänt och frågade om hon kunde komma på vem Grant Norlins pappa var, en man som hette Herbert Norlin. Grant hade berättat för mig att hans pappa var född och uppvuxen i Vindeln och var bror till Ingegerd Norlin (senare Allebo), och att han som ung man emigrerat till Amerika i början av 30-talet. I början av 60-talet hade Herbert Norlin åkt tillbaka till Sverige för att besöka Vindeln och familjen en sista gång.

Mamma sa: "Detta låter bekant, låt mig tänka efter så ringer jag tillbaka imorgon." Nästa morgon ringde hon och sa, "Du kommer inte att tro detta, men sommaren 1965 körde jag och pappa en familj till Malmö som behövde flytthjälp. På vägen tillbaka, via Göteborg, fick vi höra av Ingegerd Allebo att hennes bror som var bosatt i Amerika hade varit hemma en sista gång i Vindeln. Nu skulle han åka med båten från Göteborg till New York. Hon bad oss att åka ner till hamnen och vinka av honom. Vi hade aldrig träffat honom i Vindeln, men ville gärna göra detta för honom. Vi kom ner till hamnen och hann dit i sista minuten. Vi kramade om Herbert, ett sista farväl, och hälsade honom lycka till i Amerika. Han steg på fartyget, viftade till oss med en svensk flagga. Medan fartyget sakta men säkert la ut från kajen, började han sjunga med klumpar i halsen "Hälsa dem därhemma, hälsa far och mor..." Både pappa och jag grät och tyckte att det var så rörande. Jag glömmer det aldrig", fortsatte mamma.

Ja, så nära kontakt hade jag med denna okända man i publiken. Världen är bra liten! Jag mejlade honom denna historia och han blev helt betagen. Frågade om jag kunde få tag i hans faster Ingegerd. Jag lyckades få fram hennes adress, men tyvärr, hon var redan på sjukhemmet och för gammal att svara på hans brev. Jag fick sedan ett tackbrev från Grant Norlins dotter, som berättade hur glad Grant var att äntligen få kontakt med Herberts hem, även om det inte kom något svar tillbaka. För mig var det också ett farväl som satt sig djupt i hjärtat eftersom jag då insåg den stora flytt jag själv gjort 15 år innan. Hälsa dom därhemma ...

Catarina (Nygren) Martin